

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišče, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

**List izhaja vsak dan razen ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.**

**Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.**

**Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.**

**Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.**

NARODNI

DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.75
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (inzerat)** se
plačuje od četrstopenjske
petit vrste po 12 h, za
večkratnat natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 289.

Telefonska številka 49.

Celje, v torek, 20. decembra 1910.

Cekovni račun 48.917.

Leto II.

Praga ali Krakov?

Klerikalni poslanci hočejo za vsako ceno imeti svoje stolice v Krakovu. To je več ko sumljivo, kajti ne da se utajiti, da je ta njihov projekt naperjen proti praškemu provizoriju, ki je za tri leta starejši ko krakovski in ima tudi mnogo več realne podlage. Ko je pred leti akademski senat praške univerze ugodno rešil spomenico slovenskega dijaštva, da bi se namreč v Pragi ustanovile slovenske stolice, je takoj nato dr. Šusteršič v imenu klerikalne stranke na shodu v ljubljanskem »Ljubljani« protestiral proti praškemu provizoriju. Ta fakt jasno dokazuje, da klerikalci zavračajo slovenske stolice na češki univerzi zaradi tega, ker vedo, da bi tako bodoča slovenska univerza bila res znanstven inštitut, ne pa višji seminar za klerikalne agitatorje.

Da jim gre v resnici za to, to nam potrjuje tudi njih zahteva, naj se na krakovski univerzi ustanove slovenske stolice, ker menijo, da bo tam njih pšenica lažje šla v klasje. Ne vemo sicer, kakšno stališče zavzame napredna poljska javnost, predvsem pa svobodomiselnost dijaštva krakovske univerze napram projektu naših klerikalcev, ali slovenski neklerikalni visokošolci so govorili jasno, ko so sklenili, da klerikalnih stolic v Krakovu ne bodo obiskovali, ker bi s tem le podpirali klerikalne namene, ki merijo brez dvoma na to, da bode bodoča slovenska univerza pod vplivom in nadzorstvom klerikalnega zelnostva. Slovensko neklerikalno dijaštvo je zavzelo edino pravilno in dosledno stališče. Neglede na to pa krakovska univerza nikakor ne more mikati slovenskega svobodomiselnega dijaštva, kajti Zimernova afera je pokazala, da je ta univerza danes vse kaj drugega ko institucija svobodnega znanstvenega delovanja, da tam vladajo naravnost srednjeveške razmere. 600 poljskih dijakov, ki srednjeveških razmer na tej univerzi ne morejo prenašati, je oddalo svoje legitimacije in hočejo bojkotirati to univerzo, ki ima itak le 1000 slušateljev, dasiravno je najstarejša poljska univerza. Če se še premisli, da ima Lvovska univerza 3000 poljskih in nad 1000 maloruskih slušateljev, potem si lahko vsak sam napravi sodbo o tej krakovski univerzi, katere se poljsko dijaštvo samo ogiblje. In ta univerza naj bo matica slovenske univerze! Na tej univerzi naj slovenski študent prebije svoje študije? Slovensko neklerikalno dijaštvo nikdar ne pojde na krakovsko univerzo, dokler bo stala pod vplivom klerikalizma. Ako je mogoče voliti, kje naj bodo slovenske stolice, tedaj ima v tem oziru edino dijaštvo odločilno besedo. Pretežna večina, t. j. dobre štiri petine slovenskega dijaštva pa zahteva stolice v Pragi. Ta naš glas se mora upoštevati od strani slovenske delegacije in od strani vlade. Ako se nas bo pa ignoriralo, tedaj so odgovorni ti činitelji sami za vse nadaljne posledice. To je naša zadnja beseda!

Velik del poljskega dijaštva, ki vidi v slovenskih stolicah le ojačenje klerikalizma na krakovski univerzi, slovenske stolice odklanja. Mit protest popolnoma razumevamo in ga odobravamo, ker smo mnenja, da noben slovenski dijak nima pravice podpirati kakorkoli kakšno politično strujo v poljski javnosti in da se vsak tak poskus mora od strani Poljakov kot nekaj nedopustnega zavračati. Slovensko svobodomiselnost dijaštvo goji od nekdanj simpatije za narod poljski, ali naše simpatije so odkrite, mi spoštujemo poljski narod kot svobodoljubni narod, ki v svoji duši vedno kopni po svobodi in naprednosti. Naše simpatije do poljskega naroda niso takšne kakor naših klerikalcev, ki gore za Poljake le tako dolgo, dokler pričakujejo od njih političnih profitov, dokler upajo, da dobe s pomočjo poljske univerze klerikalne stolice v Krakovu. Ako Poljaki naše klerikalce od te strani še ne poznajo, pa jih bodo kmalu spoznali.

Politični odsevi.

Drž. posl. dr. Kramár o položaju. — Poljska poročila o prenosu ministerstva. — Češko-nemška pravna pogajanja. — Volitve na Angleškem. — Hrvaški sabor.

V Prelouču na Češkem se je vršilo v nedeljo zborovanje okrajne organizacije mladočeške stranke in se je objednem slavil 50. rojstni dan drž. posl. dr. Kramára. Slavljenec je imel pri tej priliki daljši politični govor, v katerem je izvajal med drugim: **Odstop barona Bienenrtha** ni povzročil v

češki javnosti nobenega posebnega razburjenja, dasi je bilo to ministerstvo Čehom zelo sovražno in je napravilo Češki mnogo škode. Glavni vzrok te prikazni je to, da ni bil bar. Bienenrth nobena politična individualnost, noben ustvarjajoči politični ženi temveč je dal vplivati nase drugim, zlasti pa nemškimi radikalci na Češkem in zunanji politiki Aehrenthalovi. Za češki narod je sedaj odločilno vprašanje, kakšen bo kabinet Bienenrth v svoji novi izdaji? V čeških strankah prevladuje mnenje, da bi bilo nepolitično boriti se proti osebi barona Bienenrtha, ki ni taka, da bi vzbujala sama na sebi kakršenkoli odpor temveč boriti se je proti Bienenrthovemu sistemu. Ako bo Bienenrth ali kdorkoli drugi sestavil ministerstvo iz samih Poljakov in Nemcev, potem se bodo morali Čehi boriti dalje, dokler ne vržejo tega sistema. **Vendar pa ne morejo Čehi poslati svojih zastopnikov tako dolgo v ministerstvo**, dokler ne bo za to stvarne podlage, to se pravi dokler ne bode jasnosti v čeških vprašanjih. — Iz teh izvajanj posl. dr. Kramára sledi, da ne bode sedaj došlo do parlamentarnega temveč do uradniškega »prehodnega« ministerstva, ki bo pa ostalo zopet kako leto na krmilu, kajti iz labirinta spornih vprašanj na Češkem še danes ne ve nikdo pravega izhoda. Volk ne more biti sit in koza cela. — Iz Lvova se lansirajo vesti o novih poljskih ministrih. Pravi se, da bi prevzel dr. German v novem ministerstvu portfelj ministra za Galicijo, dr. Glombinski portfelj naučnega ministra in vitez Zaleski bi postal poljedelski minister. — 2. januarja se boja prično v Pragi zopet češko-nemška pravna pogajanja. — Volitve na Angleškem so pokazale do pol dveh včeraj pop. sledeči rezultat: izvoljenih je 270 liberalcev, 272 unijonistov, 43 članov delavske stranke, 73 klerikalnih in 9 naprednih Ircev. Razmerje dobikov pri posameznih strankah je ostalo enako. — Danes nadaljuje novi hrvaški sabor svoje zasedanje. Ker se sabor še ni konstituiral, se vrše sedaj med koalicio in vlado pogajanja zaradi volitve novega predsednika. Najbrže bo izvoljen s pomočjo vladnih pristašev in virilistov koalicijsnaš.

Štajerske novice.

»Aktualen« dnevnik. »Slovenec« priobčuje v včerajšnji številki poročilo o volitvah na Angleškem, ki je staro več ko — teden dni. Naš londonski dopisnik nam je pisal 12. dec., da so izvoljeni že 504 poslanci. »Slov.« pa jih ima dne 19. decembra komaj izvoljenih 365. Toliko v informacijo, ako se bode »Slovenec« postavljaj sedaj pred Novim letom za »najboljši« in »najaktualnejši« slovenski dnevnik. — Iz včerajšnje »Slovenčeve« številke sicer še jeden slučaj. »Slovenec« se zaganja v dolgi polemiki zoper »Edinost«, ker je nekoliko glosirala postopanje Vatikana proti princu Maksu saškemu, jezuitu in prof. bogoslovja v Freiburgu zaradi nekega članka v reviji »Roma e Oriente« o rimski in grški cerkvi. »Slovenec« seveda vpije, naj bi Vatikan tega drznega princa, ki si je upal očitati papežem in preslavnim rimskim kurijam falzifikacijo nekih dekretov o združitvi grške in katoliške cerkve, pošteno za ušesa. A istočasno je Vatikan potegnil že rep med noge in ne boče pozival princa prav nič na odgovor, ker so mu dali iz Draždan migljaj, da lahko eksistirajo tudi brez papeža in njegovega prijateljstva. O takih rečeh bi vendar moral biti poučen katoliški »aktualni« dnevnik!

Katoliška morala med »Orli«. Na Štajerskem poznamo te tiče in vrle branitelje krščanske vere in morale kot tatiče in ubijalce; da so pa zmožni tudi še česa lepšega, to kaže slučaj obsojenega »orla« (po domače »čuka«) Franca Kavčiča iz Dornberga na Goriškem. Obsojen je bil zaradi vravnih prestopkov napram moškimi osebami na 5 mesecev težke ječe s postl. Ta žalostni slučaj znova osvetljuje vse nevarnosti in pogube, v katere vodi znani klerikalni izrek: »Vse smeš storiti, samo da si naš«, našo mladino. Moško in žensko. Pa, koncem koncev, ako nemoteno eksistirajo med našimi duhovniki, ki imajo vendar danadan po katoliški veri opraviti z najsvetejšimi rečmi, Šorni — ali se je čuditi, da eksistirajo med klerikalnimi agitatorji in od duhovščine vzgojenimi neukimi kmečkimi fanti — Kavčiči? Bliža se hitro ne le politični polom temveč tudi polom klerikalnih »izobraževalnih« organizacij. Stvar, ki je sezidana na laži in na morali Šornov, Kavčičev, in Peskov, ne more imeti dolgega obstanka.

Nečuvne razmere na kolodvoru na Pragerskem. Na postaji Pragersko so različni nemški lopovi povzročili že vsakovrstne škandale. Na tej postaji službujejo nemčurški uradniki, ki slovensko občinstvo na vse načine izzivajo in brutalizirajo. Pred temi surovimi ni nihče varen. Če se jim kdo ustavi, ga še napadejo. Tako je 17. avgusta prišla neka slovenska družba na postajo Pragersko in v slovenskem jeziku zahtevala vozni listek. Takoj je bil ogej v strehi. Kakor stekli psi so se nemčurški uradniki lotili slovenske družbe. Eden iz te družbe, uradnik R. iz Ljubljane, je šel v pisarno in je zahteval pritožno knjigo. Nemčurški uradnik pa mu je ni hotel dati, nego ga je začel zmerjati in psovati prav po nemško, tako da mu je g. R. končno v razburjenosti založil zaušnico. Državno pravdnštvo v Mariboru je z veliko vnmemo obtožilo radi te zaušnice g. R. hudodelstva po § 153 k. z., a je dobilo od višje instance nos in je slučaj prišel kot prestopok pred okrajno sodišče v Sl. Bistrico, ki je g. R. obsodilo na 14 dni zapora in v plačilo 50 K za bolečine. Ta nemčurški uradnik na Pragerskem bo seveda kmalu avanziral. Razmere na postaji Pragersko so javen škandal in zadnji čas je, da bi prišle že enkrat v državnem zboru na razpravo.

V Iz sanitetne službe. Višji okrajni zdravnik v Celju dr. Andrej Keppa je pomaknjen v 7. činovni razred; okrajni zdravnik v Ptuj dr. Ivan Mauczka je imenovan višjim okrajnim zdravnikom.

Ogenj. V tukajšnji delavnici mizarja Urška je vsled prevelike vročine izbruhnil ogenj, ki bi lahko imel težke posledice. Urško in neki redar sta nevarnost pravočasno zapazila ter ogenj hitro udušila.

V Iz Polzele. Opozarjamo slavno narodno občinstvo iz bližnje okolice in drugod, da ne bomo razpošiljali plakatov, nití letakov za našo veselico na Štefanovo, ker to veliko stane, mi pa hočemo imeti čim več dobička, ker je namen drag. Vsak zaveden Slovenec razume naš položaj in dovoli mu bo vabilo iz časnika. Veselica se vrši 26. tm. ob 3. uri popoldne pri g. Cimpermannu. Na vsopredn: Dve burki, petje, koncert ciganske godbe, ples in raznovrstna prosta zabava. Nikogar naj ne plaši vreme. Bodisi grdo, bodisi lepo, vseeno kdor le more, na Polzele!

V Iz Polzele. S posebnim veseljem nam je danes poročati, kako bogato so se odzvali posamezni denarni zavodi in rodoljubi našemu klicu — na pomoč Polzele. V prvi vrsti nam je omeniti slavno posojilnico na Vranskem za velikodušen dar 100 K ter vrlo rodoljubkinjo gospo Zinko Vrablovo, ki je nabrala med narodnimi tržani K 43. Slavni posojilnici in vrli narodni gospe Vrabl — prav prišerna hvala v imenu naše mladine. — Nadalje so darovali: gospod dr. Znamy, neznamy, Braslovče K 15, g. Peter Majdič, Celje 50 kg moke, slavna pivovarna v Žalcu četrt hl piva, g. Vinko Kveder, Žalec 12 m blaga, g. Jos. Pauer, Braslovče K 5, gđc. Plaskan Brasl. K 4, g. Rob. Diehl K 2, g. Fran Casani, Celje več knjižic s slikami in četrt hl piva. Slehernemu darovalcu topli zahvala! Narodni davek je velik in ta za našo božičnico je prirasel nepričakovano, a vsak darovalec ima prijetno zavest, da pomaga reševati polzelsko mladino ter jo ohraniti svojemu narodu. Živeli posnemovalci!

Razpisana učiteljska mesta. Na petrazredni ljudski šoli pri Sv. Križu na Murskem polju je razpisano mesto učitelja. Šola je v II. krajevnem razredu. Razpisujejo se še sledeča mesta za učitelje: Pri Sv. Križu na Murskem polju, na okoliški, petrazredni, dekliški Franc Jožefovi šoli v Ljutomeru in na ljudski šoli pri Sv. Petru pri Radgoni. Vsa ta mesta so v II. krajevnem razredu. Prošnje na pristojne šolske svete do 20. jan 1911.

Iz Vranskega. Okrajni sodnik, svetnik deželnega sodišča g. Rotner je stopil v pokoj.

»Osrednji policijski list«. Čitamo v raznih listih pozive, naj bi si občinska predstojništva naročila »Osrednji policijski list«, kateri stane na leto 6 K. Neglede na to, da imajo naša županstva od tega lista zelo dvomljiv dobiček, je treba tudi pripomniti, da se v njem na naravnost neverjeten način potvarjajo imena naših krajev in ljudi — kakor nalašč v zasmehovanje nas Sp. Štajercev. Ako se reflektira na slovenske naročnike, se mora list tudi ozirati na slovenski značaj Sp. Štajerja.

Iz Ptuj. Javna dražba premičnin iz konkurzne mase Jožefa Piricha se vrši dne 4. januarja.

Iz Žit. Odkar je zasedel nadučiteljsko mesto pri nas žalostno-prosluli Jos ef Čuček, ga ni božjega miru več pri nas. Spor med vaščani, ki je njegovo delo, zavzema že takšne oblike in dimenzije, da postaja stvar opasna. Pred vsem vodi en pri alkohol in kvartah z vso energijo štajercijansko politiko, torej politiko, ki more nam kot Slovencem postati skrajno nevarna. Pri bodočih občinskih volitvah hoče na vsak način spraviti priznane štajercijance v občinski odbor, in sredstva, ki se jih v to posluhuje, niso ravno najfinejša. Že sedaj pravi staro in mlado: Moj Bog, to se bodo ljudje pobijali pri prihodnjih volitvah! Pa ne samo proti taki politiki našega nadučitelja nam je treba zavzeti stališče — tudi kot pedagog se nam je začel kazati Čuček v luči, da je treba vse zastaviti, da se pride v okoliščini veliki škodi, ki nam preti od učiteljevanja takšnega samopašneža. Vsa vas že govori, koliko in kako malo more Čuček vzdrževati disciplino in red v svojem razredu — pa to bi mu še človek naposled opravičil: energija in značaj sta dve ozko spojeni stvari — in kakšen je — vsaj političen — značaj Čučkov, o tem se je že mnogo pisalo. Pa kar je začel prakticirati sedaj Čuček, to meji že na skrajno nazadnjaštvo, na surovost. Udaril je 17. t. m. svojega najboljšega učenca Alojzija Slanca za nič s tako močjo po glavi, da revež še dve noči ni mogel spati, da ima zateklo celo udarjeno stran glave. Občudujemo mirno kri starišev, ki takega postopanja s svojo deco takoj ne naznanijo sodnji. Tega nam bi še manjkalo, da bi renegatje Čučekove vrste pretepavali naše slovenske otroke! — Slavní deželni šolski svet štajerski pa opozarjamo in prosimo, da nam skuša odvzeti takega »Prügel-pedagoga« ter ga naj postavi kam v nemške kraje! Nemške in nemčurske učitelje v nemške, slovenske, s slovensko deco čuteče učitelje pa v slovenske kraje — taka deviza naj bi veljala, in mnogo pritožb bi bilo nepotrebnih. Povdarjamo pa še, da mera Čučkovih grehov še ni dovolj ožigosana — dalje o priliki.

Za lekarno v Šoštanj se poteguje, kakor smo že javili, nemški farmacevt Alfred Birschtz iz Ptuja. Pomnite to, občine! Kako zagrizeni naši narodni nasprotniki se razvijajo baš iz nemških ali renegatskih lekarnarjev, vam kaže mnogo primerov!

Hud npravnostni zločin. Državno pravdnístvo v Gradcu je dobilo te dni obvestilo o težkem npravnostnem zločinu, kojega je izvršil pred dvema letoma neki katehet na šletnem dekletu, ki se danes trpi na posledicah. Katehet je zvalil mlado deklico v farovž pri Jožefovi cerkvi v Gradcu. Odpisal je tamkaj čakajočo gospo in dve deklici in ostal sam z izbrano mlado žrtvo. Deklica je prišla šele ob pol 9. zvečer domov. Šele mnogo pozneje je izpovedala materi, da je katehet izvršil na nji zločin zoper npravnost.

Iz Hrastnika. V četrtek dne 22. t. m. se priredi v šolskih prostorih — otrokom Ciril-Met. vrtcev v Hrastniku — »božičnico«. Prireditve se vrši ob 3. ure popoldne; vstopnina za osebo 20 v. — Uljudno se vabi stariše naših malčkov ter prijatelje slovenske mladine.

V Smrtna obsodba Kmeteca potrjena. Kasijski dvor na Dunaju je zavrgel ničnostno pritožbo posestniškega sina Antona Kmeteca, ki je bil radi umora svoje ljubice Marije Frangeš od mariborskega sodišča že dvakrat na smrt obsojen.

V Kuga na gobcu in parkljih. Kakor se poroča iz St. Ilija v Slov. Gor., je ta nevarna živinska kuga prodrla tudi v tamošnjo občino.

V Nezgoda. V Rogaški Slatini se je pripetila deželnemu višjemu stavbnemu svetniku Karlu Teischingerju nezgoda, ko je nadzoroval novo gradnjo zdravilišnega doma. Hotel se je prepričati o nosilni zmožnosti ogredja; bilo je že temno, a ni bilo še prižgane nobene luči. Padel je v 2 in pol metro globoko jamo ter se poškodovalna prsni in glavi. Nezgoda ni bila smrtno nevarna.

V Cestni ropar. Dinar Jurij Hudej iz Pameč pri Slov. Gradcu je šel 15. tm. ob 4. zjutraj malo natrkan iz neke gostilne v Pamečah mimo opekarne Franca Rotovnika v Trobje. Nenadoma je stopil predenj iz opekarne nek 30 letni mož s kapuco čez glavo in krepelcem v roki; zgrabil je Hudeja za pleča in zahteval denar. Napadenec je v strahu izročil potepuhu 3 K, kar je pa bilo za njega premalo; zahteval je ves denar. Nato je Hudej še izročil ostalo gotovino K 120, na kar se je vlačugar odstranil. Po »klativitezu« se pridno poizveduje.

V Mazač. Kakor se poroča iz Ptuja, se je konjederec Martin Winkler v Budini pri Ptuj pečal tudi z mazaškim zdravljenjem. Pod zavezo molčanja je prodajal kmetom za zbolelo živino neko zdravilno sredstvo in zahteval za male porcije 4 K. Pred kratkim je dal neki kmet »prašek« v preiskavo živinozdravniku. A tudi vsak drugi navadni človek bi spoznal »zdravilni prašek« za mešanico iz pepela in peska. Konjederec je zdravil tudi ljudi. Tako je dal nekemu na protinu bolnemu možu posebno zdravilo za 8 kron, kojega je — kakor kažejo poizvedbe — dan poprej kupil v lekarni za 1 K.

V Ples »Rajhenburškega Sokola« se ne vrši 6. prosinca z ozirom na ples brežiške »Čitalnice«, ampak v nedeljo, dne 8. prosinca 1911.

V Vuzenici tamošnja CM podružnica ne more o božičnih praznikih prirediti običajne veselice, ker se ni moglo dobiti prostorov pri slovenskem županu in gostilničarju Mravljaku, dru-

god jih pa ni. To je tembolj obžalovati, ker je imela lansko leto veselica krasen gmoten in moralen uspeh. Upamo pa, da bode mogoče pozneje ovire odstraniti ter zamijeno nadomestiti.

Pretep. Minulí pondeljek sta se strela v Puklovi gostilni v Melju delavec Miha Fras in viničarski sin Anton Kopšič. Ta je zbedel Frasa konečno z nožem v levo ramo in ga težko ranil.

Sentpavelski Sokol priredi na Starega leta dan zabavni večer s plesom in šaljivo pošto. Igrali bodo tamburaši najnovejše in tako krasne komade, da se nikdo ta dan ne bo bal za svoje podplate. — Prosimo torej sosedna društva, da nas obiščete v kolikor mogoče velikem številu in se tako spoznate z našimi vrliimi sokoli, ki so po svoji narodnosti in številu rednih telovadcev res prava dika ne samo Savinjski dolini, temveč celi zeleni Štajerski. Nazdar!

V Tatovi pod ključem. Od sodnije že večkrat kaznovan bivši učitelj Mihael Ratej iz Topolšice je zopet pod ključem. Stanoval je v Mariboru pri neki ženi krojača Rebernika ter pokradel srajce in posteljno perilo, ki je zastavil in v zganjarni zapil. Ratej je bil znan zakotni pisač, ki je oškodoval že več oseb. Pri Sv. Barbari v Halozah je ukradel 15. tm. viničar Janez Plohl posestniku Antonu Voglarju med tem časom, ko je ta bil v hlevu pri konjih, iz omare 243 K in potem zbežal. Orožnik Franc Trobos iz Zavrča je uzmoviča kmalu izsledil in ga aretiral. — Neki Andrej Kuhar je uhradel pred kratkim Andreju Pinterju v Trški gori na štaj-hrvaški meji par volov v vrednosti 1400 K. Te vole je ponujal drugi dan različnim posestnikom na prodaj, katerim pa se je stvar zdela sumljiva. Naznanili so ga orožnikom, ki so ga spravili pod ključ.

V Veržej. Vabilo na veselico, ki jo priredi bralno društvo na Štefanovo v šolskih prostorih. Vspored: 1. Šaloigri: »Črevljari« in »Bratranec«. 2. Prosta zabava s petjem, šaljivo pošto itd. v gostilni g. Rožmana. Začetek ob 5 uri zvečer.

Iz St. Pavla pri Preboldu. Tukajšnji »Sokol«, ki zelo dobro napreduje in zna počasi biti prvi na celem Štajerskem, dobi tekom tega tedna orodje (bradljo, drog, 3 ričke in kozo), v vrednosti 500 kron. Bratje telovadci se ga že zelo veselijo, kajti hočejo se res kaj naučiti in potem pokazati javnosti, kako resnega dela so se poprijeli. »Orlom« in njihovim prijateljem, ki so toliko čekali in lagali zoper nas, da še mi nismo orodja naročili, je zopet lep dokaz, kako so nam hoteli škodovati, a so se motili! Kdaj pa ga vi dobite? Še boste morali iti parkrat v bernjo, kaj ne?

V »Mežnar« in njegova hči. Pri Sv. Martinu poleg Slov. Gradca se je v zadnjem času vodno bolj govorilo, da ima »mežnar« Anton Kolar s svojo nezakonsko hčerjo Marijo Homer prepovedano razmerje. Sedaj se je izkazalo da se hči nahaja v drugem stanu. Oče in hči sta že vsled tega izročena tukajšnji okrožni sodnji.

V Lažnjiv hlapec in hudi konj. Iz Ptuja se poroča: Neki hlapec od Sv. Benedikta v Slov. Gor. se je pripeljal 16. tm. z dvema ujedljivima konjema v Ptuj in ju pustil stati v Gosposki ulici tik ob trotoarju. Posestniški sin Franc Osenjak iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju je prišel mimo in jeden konj ga je zgrabil za roko ter ga vgriznil. Na redarjevo vprašanje je hlapec najprej izjavil da se piše Franc Koser in je doma od Sv. Trojice v Slov. Gor. Pozneje se je imenoval Kocbeka. Ker se njegovo pravo ime ni moglo dognati, so hlapca izročili sodnji.

Iz St. Pavla pri Preboldu. Predvčerajšnje nedeljo smo bili tako srečni, da smo poslušali nekega Hohnjeca iz Maribora, kako nam je na srce polagal sladke besede in kako je udrihal čez Narodno stranko. Tako nesramnega človeka še ni bilo v St. Pavlu. Zapomni si naj sicer, da mi na besede takšnega človeka, katerega imajo razni njegovi lemenarji za norca in mu nekateri celo ponoči iz prvega nadstropja uhajajo po mestu »lumpat«, popolnoma nič ne damo in ne hodo dali, če nas pride prav vsako nedeljo obiskat! Naj najprej spreobrne te bodoče duhovnike, da ne bo med njimi Šornov in Berkov in naj gleda, da ne bo med »čuki« Kavčičev in Peskov — potem naj pride svoje prazne bobove slame k nam prodajat! Naša »liberalna« morala je še vedno boljša ko klerikalna hinavščina in svetohlinstvo!

V Z revolverjem žugal. Proti Francu Križniku, posestniku v bližini Vranskega, so se na prošnjo obitelji vršile poizvedbe, da biga radi zaplavljanja postavili pod kuratelo. To je Križnika tako razjezilo, da je stopil pred ženo in otroke z revolverjem; rekel je, da postreli njih in potem še sebe. Žena in otroci so zbežali. Žena je nato naznanila moža sodnji.

V Npravnostni zločin. Pri slaščičarju in kavararnarju Mihaelu Rojcu v Kozjem je bil v službi pomočnik Jožef Montigler. Ta je pred kratkim ovadil sodnji, da ga je Rojc dne 9. tm. zapojil z močnim čajem ter potem izvršil zločin zoper npravnost. Montigler je takoj odpovedal službo. Rojc je prosil, da naj molči o tem. Sodnija zasleduje zadevo. Rojca so zaprli.

V Učiteljsko društvo za celjski okraj ima v petek, dne 6. jan. p. l. točno ob 10 uri v okoliški šoli v Celju svoj redni letni občni zbor. Razven običajnih točk in razven točk a—f glasom § 10. društvenih pravil je na dnevnem redu še: a) Poročilo o naši gospodarski organizaciji in b) podavanje: Naš položaj in kaj nam je storiti. Občni

zbor je zelo važen. Za polnoštevilno vdeležbo prosí Franc Brinar, t. č. predsednik.

Druge slov. dežele.

V Društvo zdravnikov na Kranjskem. V sredo dne 21. dec. ob pol 6. uri se vrši v deželni bolnici mesečno zborovanje društva zdravnikov na Kranjskem.

V Narodni muzej v Gorici. Danes zvečer se vrši v Gorici ustanovni občni zbor narodnega muzeja.

V Podpore Gradežu. Goriški deželni odbor je dovolil podporo 10.000 K za ribiče v Gradežu, ki so trpeli škodo vsled morske plime meseca novembra t. l. Neka Dunajčanka je zbrala med raznimi rodbinami na Dunaju v isto svrhu 4000 K v denarju, oblačilih, perilu itd.

V »Mizarska zadruga« v Solkanu prodana. »Trgovsko obrtna zadruga« je prodala družbi nekaterih solkanskih mizarjev in trgovcev premeženje bivše »Mizarske zadruge« v Solkanu za K 80.000.

V Tržiška ladjedelnica je dobila naročilo za gradnjo parobroda 10.000 ton; to bo največji tovorni parobrod avstrijske trgovinske mornarice. Dolg bo 418, širok 54 in visok 53 čevljev. Vozil bo 11 milj na uro. Ker se nahaja v gradnji tudi veliki prekmorski parobrod Austro-Amerikane in drug parnik 700 ton za tržaško tvrdko Premuda, je tržiški ladjedelnici zagotovljeno delo za precejšnjo dobo.

Povzdiga kmetijstva na Kranjskem. V »Slovincu« priobčuje dr. Krek pod zgornjim naslovom članek, v katerem toži o neenotnosti vodstva kranjskih kmetijskih zadev in predlaga, naj bi do ustanovitve dež. kulturnega sveta prevzela njegove posle kranjska kmetijska družba, kateri bi naj dež. odbor prepuštil vinorejskega nadzornika in inštruktorja, sadljarskega in mlekarkega nadzornika. Določil bi naj tiste načelne reči, glede katerih bi si pridržal sklepanje.

Imenovanje Slovencev v finančnem ministertvu. Finančni tajnik Franc Bonač je imenovan finančnim svetnikom, finančni komisar dr. Franc Eller finančnim tajnikom in finančni komisar dr. Rudolf Sajovic ministerjalnim podtajnikom, vsi v finančnem ministertvu.

Iz Lukovice na Kranjskem. Občinski odbor lukoviški je imenoval soglasno g. Josipa Zmavca, c. kr. deželnega sodnega svetnika v Novem mestu, svojim častnim občanom za njegove zasluge, ki si jih je pridobil za časa svojega službovanja na Brodu za ubožni zaklad te občine. — Čestitamo!

Iz Justične službe na Koroškem. Deželnosodni svetnik Ivan Stepischnegg v Celovcu je bil imenovan višjim deželnosodnim svetnikom istotam; okrajni sodnik v Beljaku Guido Visconti je prestavljen k deželnemu sodišču v Celovec.

Celovski »Mir« oproščen. Kakor smo že poročali, je tožil vpokojeni župnik Berce urednika celovškega »Mira« zaradi napadov. Včeraj se je vršila pred celovško poroto obravnava in je bil, kakor je prišlo poročilo, »Mirov« urednik oproščen.

Iz politične službe na Koroškem. Okrajnemu glavarju vitezu Reinerju Harbachu je podeljen naslov in značaj deželnovladnega svetnika. Istočasno se mu je podelilo vodstvo okrajnega glavarstva v Celovcu.

Mrtvo žensko truplo v Vrbskem jezeru je našel 17. t. m. gostilničar Kment v Maierniggu. O mrtvi osebi se dosedaj še ni ničesar moglo dognati.

Umrla je v Ljubljani gospa Avgusta Treo, so-proga stavbenika g. Viljema Treo.

V Krškem je umrl v soboto g. Ant. Jugovic. V času najhujših narodnih bojev je stal ravnik poleg par someščanov v narodno naprednih vrstah kakor skala, ne boječ se vladnega pritiska niti zamere sosedov. Pokojnik zapušča vdovo iz znane narodne rodbine Papežve. Bodi iskrenemu narodnjaku rahla zemlja domača!

Izpred celovške porotne sodnje. Celovška porota je obsodila hlapca Viljema Kaspreta iz Lavamunda radi posilstva v 13mesečno težko ječo. — Isto sodišče je obsodilo 25letnega hlapca Feliksa Finsterja iz Erzberg-Görlitzena radi težke telesne poškodbe, povzročene s tem, da je v prepiru vrgel vinski glaž proti delavcu Jakobu Weichslerju ter ga s tem oslepil na desnem očesu — na 15 mescev poostrenega zavora. — Pred isto poroto sta stala v četrtek provizor v Gospisveti Peter Serajnik in urednik »Mira« Otmar Michalek. — Tožena sta bila od nadučitelja Lexa iz Grabštajna radi pregreška zoper varnost časti v smislu § 488, 491 k. z. Peter Serajnik je spisal en članek za »Mir« iz Grabštajna, v katerem je napadel nemškega nadučitelja in njegovo ponemčevalno delovanje in zagovarjal slovensko šolo. Porota je obsodila Serajnika na 6 tednov zavora, Mihaleka pa na 30 K globe. Dr. Brejc, zastopnik obtožencev, je vložil ničnostno pritožbo.

Tasi Kondelik in zet Vejvara.

86

Češki spisatelj Ignat Herrmann. — Poslovenil Stanko Svetina.

O taki pravici ni mojster še nikdar slišal, toda niti na misel mu ni prišlo, da bi se nasmehnil. Zakaj gospod Pajtlšmid je pripovedoval vse tako suho, brez vneme in brez žalosti, popolnoma malomarno, kakor da ne bi govoril o sebi in kakor da se ne bi sploh šlo za tako važno stvar, kakor je ženitev. Mojster bi bil kmalu pozabil, da je parlamentarec gospe Muknšablove in bi kmalu zaklical: Torej pa pustite vse skupaj, za vraga! Čemu pa se silite! — V pravem trenutku pa se je zavedel svoje naloge. On je rekel dobrovoljno:

»Pravzaprav mi do vsega tega nič ni, gospod Pajtlšmid, toda ne smete se čuditi materi, ako skrbim za hčer. Meni se zdi, da gledata obe na vas, kakor bi se že prištevale k njima, čakata, da porečete, ne ozirata se po nikomur, in medtem dekletu leta potekajo...«

»Ne potekajo, dragi gospod«, je rekel gospod Pajtlšmid: »Lotinki ne potekajo. Kar jaz pri njih stanujem, smo že trikrat slavili njeno dvaindvajsetletnico...«

Mojster Kondelik je debelo pogledal. Ni mu bilo jasno, ali misli to gospod Pajtlšmid ironično ali kako. Toda na gostovem obrazu se ni zganila niti žilica.

»In nasezadnje, dragi gospod«, je nadaljeval gospod Pajtlšmid in si je igral z rokama v naročju, bi se še odločil za to, ker je popolnoma vseeno, samo da bo za to kopulacijo več. Zase ne potrebuje velikih, za parado nisem, v gostilne ne hodim, kar ne igrim, v loterijo ne stavim, za kak kozarec piva ravno vselej ostane — (aha, je pomislil mojster Kondelik, to so one oči!) — toda iz te svoje sobice nečem iti. Tako mi je tam všeč, kakor bi sedel v gradu — iz te sobice ne bi odšel rad...«

»Torej ostanite v njej!« je menil mojster Kondelik.

»To ne gre, dragi gospod, v to sobico hoče naša gospa in za nju oba bi bila tudi premajhna. Jaz bi moral potem iti v večjo takoj poleg kuhinje.«

»In kaj da vam je oni kurnik tako k srcu prirastel?« je vprašal mojster začuden.

»Dragi gospod«, je rekel gospod Pajtlšmid in šele sedaj se je v njegovem glasu ozvalo nekaj gorkega čuvstva, »od onega časa, ko ste nam ga dali poslikati! Odkar sem na svetu, še nisem stanoval v tako lepi sobi — jaz še sploh nisem videl novo slikane sobe in sedaj moram iz nje iti v prednjo, ki je podobna luknji? Dragi gospod, ne — ne ganim se iz one sobice. In če bom moral iti, torej za vselej, proč, iz hiše —«

Kakor ni mogel mojster Kondelik zavrniti vsega, kar mu je gospod Pajtlšmid prej povedal, je vendar sedaj izbulil oči. Odkar je na svetu, še ni slišal, da bi bila poslikana ali neposlikana soba ovira ženitvi. Zdelo se mu je sedaj, da ni gospod Pajtlšmid popolnoma trezen. Gledal ga je z izkušnimi očmi, toda ničesar sumljivega ni našel na njem. Bilo je očitno, da je neodločni ženini zmožen vsega.

Mojster Kondelik je imel še druge misli. Lažalo se mu je, da da gospod Pajtlšmid toliko na njegovo slikanje. In hitro je v njem dozorel zelo plemenit sklep. Dvignil se je, stegnil roko čez mizo in rekel:

»Gospod Pajtlšmid, ako vam ni nič drugega napoti, torej uredite svoje in Lotinkine stvari. Jaz vam bom tudi ono večjo sobo poslikal — in kar gledali boste kako! In kuhinjo vam tudi poslikam! Če vas ne bi razžalil — dobite to kot svatbeno darilo od mene. Ali ste zadovoljni, gospod Pajtlšmid?«

V vodenih očeh gospoda Pajtlšmida se je zaiskrilo, kakor vsled milega presenečenja. Vstal je, prijel mojstrove roke, srčno jo je stisnil in je odgovoril hvaležno:

»Dragi gospod, s tem se spremeni cela situacija. Za takih okoliščin sem pripravljen iti pred oltar. In vaše slikanje bom spoštoval do smrti, z Lotinko ga bova kazala otrokom in vnukom in jini bova rekla: tole je slikal rajni gospod Kondelik, bog mu daj nebesa...«

Mojstra Kondelika je razveselila ta hvala, manj ga je veselila mrzla, mokra dlan gospoda Pajtlšmida, ki ga je neprijetno držala za roko, najmanj pa ga je veselilo, ker ga je uvrstil hvaležni ženini še živega med rajnike.

Potapljal je gospoda Pajtlšmida z roko, izvil se mu je še dosti srečno in se je dvignil popolnoma. V prsih je čutil milo toploto, kakoršno razliva po nas zaveš dobrega čina in je smatral zadevo za urejeno. In ko se je spomnil na gospe Muknšablovo, je skoro napel prsa od hrabrosti: z nekoliko besedami ji je omožil hčer. V tem trenutku se mu je zdelo, da je v njem vendarle kos diplomata. Glej, kaj napravi poslikana soba! Pripravlja pot k oltarju.

Medtem je v očeh gospoda Pajtlšmida ugasnil lesk presenečenja in radosti, da, njegov pogled je bil sedaj še bolj kalen nego prej. Brez najmanjšega šuma se je približal mojstru Kondeliku in mu je rekel prav natihoma, kakor bi se bal, da ga za vrati poslušajo:

»Dragi gospod, ako imate do mene popolno zaupanje, mi posodite desetak. Imela bova poslikano sobo, toda brez perila se ne morem ženiti. Niti za desetak ne bo veliko tega.«

Mojster Kondelik se ni poskušal niti z besedo niti z kretnjami braniti. V tem trenutku je prav razumel resnico, o kateri mu še do sedaj ni nihče omenil, da dobrim činom sledijo navadno gotove, nemile posledice. Molče je posegel po listnico, vzel iz nje desetak in ga dal gospodu Pajtlšmidu.

»Dragi gospod«, je rekel gospod Pajtlšmid in je še vedno držal desetak na dlani, kakor bi dal mojstru Kondeliku čas, da ga vzame nazaj, »nič ne rečem, kedar vam ga bom vrnil, toda zagotavljam vas, da še nisem nikomur dolžan utekel...«

»Ne govoriva o tem«, je odvrnil mojster Kondelik šepetaje, in tu naj bo povedano, da res ni imel v tem trenutku srčneje želje kot to, da je bila o tej stvari spregovorjena za sedaj zadnja beseda. Najbolj pa si je želel, da ne bi njegova žena ničesar slišala.

Čez nekaj časa pozneje so se odprla vrata spalnice in gospod Pajtlšmid, spremljan od gospoda Kondelika, je stopal zopet z mačjimi koraki h kuhinjskim vratom. Tu je obstal, obrnil se je, poklonil se vsem gospem, vsaki posebej, rekel trikrat »poljubljam roko« in vrata so se zaprla za njim.

Troje pogledov je obviselo radovedno na mojstru Kondeliku, ko je zaprl vrata za gostom in se je vrnil k svoji rodbini. Najbolj radovedna je bila seveda teta Katinka.

XIX. Vse je počilo.

Za gospodom Pajtlšmidom so se že zaprla tudi kuhinjska vrata in v sobi je bilo tiho. Gospa Kondelikova je nekaj časa pustila priprave za malico in je gledala vprašujoče soproga, teti Katinki so se izbulile oči. Kaj bo slišala! Toda mojster se je delal, kakor bi v sebi skrival velikansko skrivnost. Bil je v zadregi in ni vedel, od katerega konca bi začel. Ta napeta tišina ga je malo težila. Zdelo se mu je, kakor bi bila v kaki zvezi z onim desetakom, katerega je gospod Pajtlšmid iz njega izvlekel. Ni se ozrl na dame, toda čutil je na sebi njih vprašujoče, izživajoče poglede. Ljubše bi mu bilo deset vprašanj nego ti pogledi. V tej zadregi je zopet vzel iz žepa robec in se je useknil. Počaka, da kdo začne.

Slednjič se je oglasila gospa Kondelikova, ko ji je moik že predolgo trajal.

»Prosim te, stari, kaj pa sta imela?«

»Kaj sva imela?« je ponovil mojster, da bi pridobil več časa. »To te bo presenetilo, Beti: gospod Pajtlšmid se bo oženil! Vzel bo Lotinko Muknšablovo.«

»Res!« je zaklicala teta Katinka. »To ji privoščim, tej punc, kakor je ne poznam!«

Katinkin vzklík je ojačil samozavest gospoda Kondelika. Napel je prsa in je napravil zelo resen obraz.

»Govoril sem mu na srce«, je rekel mojster, »razume se, da previdno, da ne bi mislil, da je meni kaj ležeče na tem. In sploh čisto prijateljsko.«

»To si storil prav, Venceljček«, ga je vneto pohvalila teta Katinka. »Niti ne veš, kaj to pomeni za tako ubogo dekle, ako se kdo zanjo potegne. Bog ti bo to povrnil!«

»Kaj pa je pravzaprav hotel z onim slikanjem?« je vprašala gospa Kondelikova.

»No«, je odgovoril počasi mojster, kateremu so se po tem vprašanju malo zamajala tla pod nogami. »Slikali bodo. Saj si lahko misliš, da morajo malo popraviti to, ko se bosta vzela. Pri njih so sobe zelo opuščene — saj sem videl...«

»Ali je naročil, da mu poslikam?« je vprašala gospa Kondelikova z neverjetnim glasom.

»To se pravi«, je pojasnjeval mojster, »ničesar ni naročil pravzaprav, toda jaz sem mu obljubil, da ono sobo poslikam — ono prvo, kjer bo stanoval z ženo. Manjša pa, veš, kjer je stanoval tudi Vejvara, bo gospe Muknšablove. To bo kakor naš svatbeni dar — in to ga je pravzaprav tudi spodbudilo...«

»Dobro si napravil, Venceljček«, je pritrdila zopet teta Katinka, »zaradi tega ne boš prišel na beraško palico in ona dva bosta vesela, ko bodeta imela novo poslikano sobo.«

»Saj sem si mislila«, je rekla gospa Kondelikova, »da spravi kaj iz tebe. Tako kakor bi slutila. Čudno, da ni hotel od tebe še denarja, stari...«

Mojstru Kondeliku se je zdelo v tem trenutku, da ga je žena zelo čudno pogledala. Ali je kaj slutila? Ali je slišala kako besedo? Saj je govoril z gospodom Pajtlšmidom tako potihoma in cela zadeva z desetakom je bila tako hitro urejena. Vražje ženske! Kakor bi imela vsaka v sebi nekaj ciganskega prerokovanja. Mojster je menil, da bo najbolje ako ne odgovori na vprašanje gospe Beti, da se ne bi ujel v past. Noče lagati, toda potrebno tudi ni, da prizna. Vsaj sedaj ne. Bilo bi takoj za stotak besedi. Naj vrag vzame oni desetak!

»No, poslikam jim to«, je rekel dobrovoljno, »Prosim te, Beti, njim gotovo ne pada iz žepa denar. Morajo precej hoditi okoli. In če bo pomagalo dekletu, da se omoži, je prav. Ti si tudi mati in najbolj razumeš, kako se gospej Muknšablovi mudi. Ako bi jo bila zjutraj videla, kako so ji kapale iz oči solze, debele kakor grah.«

»Saj jaz nič ne rečem, stari«, je zamahnila z roko gospa Kondelikova. »Samo če bo s tem končano. Še vedno mi ne gre v glavo, kako smo prišli do tega znanja. In ta gospod Pajtlšmid — je

tudi tak čuden svetnik. Vedno se mi je zdel kakor v oni pesmici: kamor ga zvečer postaviš, tam ga zjutraj najdeš.«

»No, jaz ga ne bi hotela!« se je oglasila zelo odločno Pepica, ki ni mogla potlačiti svoje nezadovoljnosti. »Ako se ženi samo zato, ker bo imel poslikano sobo — to je čudna ljubezen!«

»Kaj sta vidva šla v neposlikano?« je vprašal mojster Kondelik, malo nejevoljen, da rezultat njegovega diplomatičnega čina ne dobi vseobčnega soglasja. »Samo spomni se, kako sem okrasil sobe tebi in Vejvari!«

»Ampak, oče, menda vendar ne bodeš primerjal gospoda Pajtlšmida z Vejvaro?« je zaklicala Pepica razdražena. »To je nekaj čisto drugega.«

»Slišiš, Pepica«, je rekel mojster Kondelik odmerjeno, »za Lotinko Muknšablovo ima ta Pajtlšmid ravno isto ceno, kakor zate Vejvara. In Vejvara ni mogel vzeti vseh punc v Pragi, veš? In morda, da Lotinka ne bi hotela z nikomur menjati.«

»No, jaz z njo gotovo ne«, je še zamrmrala Pepica, toda hitro je umolknila, zakaj mati ji je za mojstrovim hrbtom kimala, naj očetu nikar ne odgovarja.

»Draga Pepica«, se je vpletla sedaj teta Katinka, »držita se vsaka svojega, to je najbolje. — Veruj mi, punca, meni bi bilo sedaj čisto vseeno, kakega moža bi imela. Navada je tukaj nekaj, drago dete, o jej, navada je zelo veliko! Čez nekaj časa, ko se izkadijo poljubi, ostane samo navada — in vse, kar k nji spada, seveda.«

S to filozofijo tete Katinke ni Pepica niti kakor soglašala, toda močala je.

Mojster Kondelik je šel v spalnico. Ne, da bi legel — njegov popoldanski spanec je bil z obiskom gospoda Pajtlšmida in z vsem tem nenavadnim razburjenjem popolnoma odgnan — toda, da si prižge smodko. Gospa Kondelikova je dokončala svoje priprave za malico in je hitela sedaj v kuhinjo h kavi. Teta Katinka je šla za njo, da bi ji pomagala, kjer bi bilo treba. Katinka je hitela po svežo vodo.

»Veruj mi Katinka«, je šepetala gospa Kondelikova, »tole znanje z Muknšablovimi me prav nič ne veseli. Vedno se bojim, da nastane iz tega kaka neprijetnost. Ravno tega je še manjkalo. To so tako čudni ljudje, veš, da me kar mrzlo trese, ako jih vidim. Mi vsi, kar nas je, se razumemo samo s pogledom, tako enake misli imamo. Toda če ta Muknšablica spregovori, vselej se mi zdi, da misli povsem nekaj drugega. Res, ko je tu sedela, se mi je vedno zdelo, kakor bi enaj po meni lezlo, in večkrat sem se čehljala. Pravi ti nekaj, a njene oči streljajo po vseh kotih sobe in od povsod nekaj izvlečejo. Ta ženska vidi za slikami na zidu, za zrcalom in za uro, veruj mi, Katinka. Ona vidi pri zaprtih vratih v drugo sobo, prav gotovo.«

Teta Katinka se je nasmehnila, kakor da bi hotela s tem gospo Kondelikovo potolažiti in je rekla dobrovoljno:

»Mislim, Beti, da je v tebi ostalo malo pikanterije od njenega prvega obiska, veš, takrat, zaradi Vejvare. Nič drugega ne bo.«

»Recimo, da je to, Katinka; ampak vsa stvar ni bila prav nič lepa in prijetna. Ko bi bila ti v moji koži tedaj! Ampak to ni nič, je ugovarjala gospa Kondelikova, »to je že davno in srečno končano. Kdaj smo že na to pozabili! In lahko ti rečem: ako me gleda, kadar govori, se mi vedno zdi, kakor bi raz mene krilo padalo, da, Katinka, tako se mi zdi.«

»Pojdi, pojdi, neumnica«, je rekla teta Katinka, ko je videla, kako se gospa Kondelikova bolj in bolj razburja in kako pri tem tudi v obraz bolj in bolj gori.

»Da, Katinka«, je pritrdila gospa, »tako je. Bog varuj, da bi jo žalila s tem, toda v njenih očeh je nekaj čudnega, veš, ravno tako, kakor se govori o bazilisku. Samo dvakrat sem jo videla, samo dvakrat sem z njo govorila, toda vselej sem bila potem kakor zlomljena.«

»Torej počakaj še v tretjič, potem te gotovo to mine«, je rekla teta Katinka v mirnem tonu. — »Res, sama bi jo rada poznala.«

»To veselje ti gotovo ne odide«, je odgovorila s prepričanjem gospa Kondelikova. »S to še nismo gotovi, veruj mi...«

Po teh besedah je gospa prišla lonček s kavo in je hitela v obednico, da naliže. Katinka je nesla za njo pleten krožnik z žemljicami.

»Pojdi, stari, pojdi«, je klicala gospa Kondelikova v spalnico, »da bomo malicali. Pričakala bi s tem Vejvaro, toda kdo ve, kje je sedaj in kdaj pride. No pa mu napravim potem svežo.«

Medtem pa ni bil Vejvara daleč. Gospe še niso bile gotove s prvo čašico, ko je v kuhinji zadrdral zvonček — ki je v zimi vedno kašljal, kakor bi bil prehlajen — in vstopil je Vejvara.

Najbolj vesela ga je bila Pepica, kateri se je zdelo, da je brez Vejvare kakor zapuščena, čeprav je bila med svojimi in kateri je bilo danes do njegovega prihoda nekako tesno.

»Da ste vendar prišli«, je zaklical mojster Kondelik, ko je zagledal zeta med vrati. »Kake komisije pa imate v nedeljo, kaj? Zakaj pa hodite na magistrat, ko nimate tam nič opraviti, ko ste se oprostili? Tu vas je bilo potreba kakor soli. Jaz sem z vami hotel govoriti, gospa Muknšablova se je po vas ozirala, gospod Pajtlšmid je povpraševal — in Vejvare nikjer! Kar pustite me med temi ženskami, ali je to prav, kaj?« (Sledi.)

Najnovejša brzjavna in telefonična poročila.

Zmaga Narodne stranke.

Sv. Lenart v Slov. gor., 20. dec. V občini Gočovi so pod vodstvom vrlega Franceta Krambergerja pri občinskih volitvah sijajno zmagali napredni narodni kmetje. (Častitamo! Ur.)

K zasedanju delegacij.

Budimpešta, 20. dec. Sigurno je, da cesar ne pride o priiki zasedanja delegacij v Budimpešto. Zasedanje delegacij bo trajalo samo dva ali tri dni, da se bo dovolil začasni skupni proračun.

Razširjenje volilne pravice v Italiji.

Rim, 20. dec. Minister Luzzatti je predložil danes parlamentu zakonsko predlogo o razširjenju volilne pravice. To naj dobe vbodoče vsi, ki znajo le za silo čitati in pisati.

Gledališki ravnatelj umrl.

Praga, 20. dec. Tu je umrl ravnatelj nemškega gledališča Angelo Neumann.

Nemiri v Perziji.

London, 20. dec. V Širasu v Perziji se nemiri nadaljujejo. Mesto je od upornikov popolnoma obkoljeno. Pisma iz Isfahana rabijo zapot v Širas 26 dni. Židovski oddelek mesta je popolnoma razdejan.

Slovenski kmečki koledar za leto 1911

z mnogovrstno poučno in zabavno vsebino
in mnogobrojnimi slikami se dobiva pri
Narodni založbi v Celju. — Stane po pošti K 1:20.
Naročite pravočasno! Naročite pravočasno!

Obrambni vestnik.

v Družba sv. Cirila in Metoda nastopi v nekoliko dneh novo društveno leto. Mnogo slovenskih src se je odprlo v tej dobi; prinašali so ji svoje darove mladi in stari, veljaki in prostaki. Slovenci in Slovenke! Na tisoče slovenske mladine se potuje po obmejnih pokrajinah. Zato naj nobeden rodoljubni Slovenec in rodoljubna Slovenka tudi nadalje ne zabi nakloniti družbi darov o raznih prilikah n. pr. o božiču, novem letu itd.

v Nekoliko več požrtvovalnosti! Družba sv. Cirila in Metoda je izdala svoj bogati koledar, ki nam daje jasno sliko o našem obrambnem delu. Dasi se je poslal le priznanim rodoljubom, vendar ga mnogi vračajo. Menimo pa, da 1 K 30 v pač zmore vsak rodoljub, ako pa koledarja ne rabi, naj ga daruje kakemu brainemu društvu. Torej nekoliko več požrtvovalnosti!

v Družbi sv. Cirila in Metoda so darovali trnovski Mohorjani po župniku Iv. Vrhovniku K 456. Hvala.

v Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal socialni odsek „Zveze slovenskih učiteljev in učiteljic“ 60 K, zbirko darov raznih slovenskih rodoljubov. Hvala!

v Božične in novoletne razglednice družbe sv. Cirila in Metoda so pošle. Jubilejnih razglednic ima družba le še 3000 komadov v zalogi. — Vsem rodoljubom priporočamo novi kolek. Zahtevajte povsod, kjer plačujete račune, plačilne listke družbe sv. Cirila in Metoda!

v Načelnštva podružnic družbe sv. Cirila in Metoda se prosijo, da pazijo na nabiralnike v svojem področju; vplivajo naj na trgovce, da imajo v zalogi družbeno blago, na gostilničarje, kavarne itd., da rabijo računske listke. Načelnštva pa naj tudi vedno poročajo družbenemu vodstvu o pretečih narodnih nevarnostih ter naj oskrbe obmejnim slovenskim šolam in vrtcem božičnice.

Književnost.

v „Ilustrovani Tednik“. Iz Ljubljane se nam poroča: „Ilustrovani Tednik“ začne izhajati v Ljubljani z novim letom. List ne bo političen in bode vse politične dogodke le kratko registriral. Drugače obeta biti zelo raznovrstne in bogate vsebine, ter za svoj obseg in opremo zelo cenen. Izdaval ga bo močen konzorcij. Skrajni čas je, da se začno tudi na tem polju izpodrivati nemški proizvodi. Interesenti že sedaj lahko javljajo neobvezno svoje naslove na „Ilustrovani Tednik“ v Ljubljani.

Dnevna kronika.

v Tolstojevl spisl v številkah. Nahaja se 272 naslovov Tolstojevih del, čez 200 prestav v nemščino, 150 francoščino, in neznano koliko v druge jezike. Na leto se proda 35–40 milijonov izvodov njegovih del. Število večjih del o Tolstoju v različnih jezikih znaša 160.

Statistika izseljencev. Kapitanat reškega prištanišča je določil statistiko letošnjih izseljencev. Črez Reko se je izselilo na 25 parnikih 37.558 izseljencev v Ameriko.

Po svetu.

Dva bosanska voditelja insurgentov umrla. V Cetinju sta umrla te dni dva iz bosanske vstaje l. 1878 sloveča voditelja insurgentov, Pero Gasić in Tripko Radović; oba sta bila trgovca.

Amnestija v Črni gori. Kakor se poroča iz Cetinja, bode na dan godu kralja Nikole dne 20. t. m. pomiloščenih več obsojencev izza bombne afere. K novemu letu bo sledila amnestija vseh v teh procesih obsojenih.

Stavka dijakov na petrogradski univerzi. V petek je zborovalo 3000 slušateljev petrogradske vseučilišča; sklenili so na enournem posvetovanju kot protest proti postopanju vlade, ki je imelo za posledico dogodka v ječah v Vologdi in Serentinu, izostati od predavanj do 21. decembra. Ta sklep kakor sploh vedenje dijaštva se more smatrati kot simptom zopet vzbujajočega se revolucionarnega duha v Rusiji.

Polet avijatika Rusjana se bo vršil 26. t. m. pri lepem vremenu na vojaškem vežbališču v Zagrebu. Avijatik Rusjan je izumil nov aeroplan.

Zamorske lepotic v Banatu. Angleži in Buri se na vse mogoče načine protivijo zakonskim zvezam z afrikanskimi rojaki. Prizadevajo si dognati postavo, ki bi branila zakon Evropejcev z zamorci. S tem bi se sovražnemu rodu odvzel glavni življenjski pogoj. A črni narod si je znal pomagati in si izvolil vročerkvne Madjare za ljubimce črno-poltnih zamorskih lepotic. Te dni je došla tretja ekspedicija pod vodstvom arabskega popotnega maršala, obstoječa iz 50 zdravih in močnih zamorskih deklet iz Natala v Banat, da bi našle pri ognjevitih sinovih puste tisto, kar jim odrekajo odurni Angleži in Buri. In glejte, Farkasi, Lajosi in kakor se vsi ti imenujejo, se niso dali dolgo prositi za naklonjenost. Mnogi so našli tako dopadenje na črnih hčerah afriških, da jim hočejo slediti v njihovo domovino. Seveda igra pri tem blesteči mamon važno ulogo, in tako bodo prišli vsi na svoj

račun, tudi popotni maršal, ki je obljubil za mesec januar novo izbiro črnih devic. A Madjarke se s tem baje ne strinjajo popolnoma; kajti njih pritožba pri podžupanu je spravila to »črno« zadevo v vednost madjarske justice, ki se je podvizala opozoriti ministerstvo zunanjih zadev na to »črno« in-vazijo.

Opozarjamo

na novo vrsto valjanih „Pekatek“ enako doma delanim za juho in prikuho. Vdobivajo se le v rumenih ovojih po 1/2 kg v najfinjših kakovostih z napisom in sliko:

„Štiri rumenjaki“
„Osem rumenjakov“.

Za zdravnike in penzijeoniste!

Krasno vilo

z vrtom in sadonosnikom — 5 minut od farne cerkve —, ki ima 4 lepe sobe, kuhinjo, pralnico, kabinet in klet, dá takoj poceni na več let v najem Posojilnica pri Sv. Barbari v Halozah. To stanovanje bi izvrstno ngajalo za zdravnika, kateremu se bi ne trebalo bati na 15 km naokoli nobene konkurence. 658 6-3

Prilika!

664 6-1

Prilika!

Nakup za božič in novo leto.

Največja izbira čevljev za gospode, dame in otroke, dalje gamaš, galoš, čevljev za turiste, za telovadbo in rokavice. — Kdor kupi blaga za 10 K, dobi par rokavic zastonj. — Odličnim spoštovanjem Štefan Strašek, Celje, Kovaška ulica 3.

Leto 1911

Ilustrovani narodni koledar

letnik XXII. je izšel.

Slavna društva, knjižnice in čitalnice, kakor tudi privatnike
opozarjamo, da ga naroče pravočasno.

Zvezna tiskarna v Celju.

Leto 1911

Najprimernejše darilo otrokom za BOŽIČ

so knjige s podobami, dobijo se v Zvezni trgovini v Celju.

Metulji v podobah. 129 barvanih podob s slovenskimi, nemškimi in latinskimi imeni, 80 v.

Hrošči in žuželke v podobah. 137 barvanih podob s slov., nemškimi in latinskimi imeni, 80 v.

Planinske cvetke v podobah. 97 barvanih podob s slov., nemškimi in latinskimi imeni, 80 v.

Zoologijski atlant. Sestavlil H. Leutemann. Slovenski mladini razložil A. Pavlin. 24 tabel s 225 koloriranimi slikami in 57 strani besedila. Trdo vezan 6 K.

A-B-C v podobah s pesmicami. Kolorirana izdaja. Elegantno vezana 1 K 60 v.

Deca roma, okrog doma. Kolorirane slike s pesmicami. Broširana 24 v.

Kaj pripoveduje čaravnica. Zbirka kratkih pravljic s krasnimi koloriranimi slikami. Kart. 1 K 20 v.

Kaj pripoveduje čaravnica. Izdaja na močni lepenki 2 K 40 v.

Naše domače živali. Kolorirane slike iz domačega živalstva brez besedila. Broširana 40 v.

Noetova barka. Živalstvo v podobah s pesmicami. Kolorirana izdaja. 1 K 50 v.

Palčki Poljanci. Slike in besedilo napravil E. Kreidolf, preložil Oton Zupančič. Eleg. vez 3 K 60 v.

Pavluša in Nuša — dva škrata. Kolorirana in kartonirana izdaja. 1 K 60 v.

Podobe iz živalstva. Kolorirane slike s pesmicami. Broširana 80 v.

Podoba iz živalstva. Leporello - izdaja na močni lepenki s platnenimi hrbti, 1 K 50 v.

Sladki orehi. Računski primeri v slikah in pesmicah. Cena kolorirani in kart. izdaji 1 K 60 v.

Vesela družica. Kolorirane slike s pesmicami 70 v.

Vesela mladina. Kolorirane slike s pesmicami. Broširana 80 v.

Vesela mladina. Leporello - izdaja na močni lepenki 1 K 50 v.

Snegulčica. Kartonirano 1 K 20 v.

Snegulčica. Na lepenki 2 K 40 v.

Drobiž v podobah. Cena navadni izdaji 40 v.

Za božič in novo leto

priporoča trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem

Goričar & Leskovšek, Celje.

Svileni, barvani in krep papir v vseh barvah, podobice za jaslice, narejene jaslice, zlato peno, barvo za mah, perje za cvečlice, žlco itd. itd.

Dopisnice za božič in novo leto

v največji izberbi po najnižjih cenah. — Okraski za božično drevo in umetne cvečlice. — Kasete, albumi za poezije, slike itd. v veliki izberbi.

177 88-84